

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни «Невербальна психодіагностика»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

за темою - Методика проведення діагностики за почерком

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. №7

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології (протокол від 15.08.2023 № 8)

Розробники:

1. Доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук, доцент Шиліна А. А.
2. Доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук, доцент Твердохвалова Ю.Л.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри психології факультету № 7 Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», кандидат психологічних наук, доцент Старовойт Т.П.
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Чепіга Л.П.

План лекції

1. Особливості характеру
2. Якості ділової людини

Рекомендована література:

1. Васюк К., Боженко В. Діагностика емоційних проявів за невербальними ознаками під час продукування зумисних неправдивих висловлювань. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2021. Випуск 8. С. 20–26
2. Виговський О. Навіщо виявляти обдарованість : концептуальні засади діагностики обдарованості на ранніх етапах її розвитку / Директору школи, ліцею, гімназії. 2011. № 4. С. 57—60.
3. Галян І. М. Психодіагностика : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Академвидав, 2013. 464 с.
4. Екман П. Теорія брехні / Пер. з англ. К. : КМ Publishing, 2012. 320 с.: іл.
5. Корольова К. Діагностування рівня особистісного розвитку з урахуванням вікового фактора. Соціальна психологія. 2018. № 118-123.
6. Корольчук М. С. Психодіагностика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. С. Корольчук. К. : Ніка Центр, 2017. 400 с.
7. Малкова Т.М. Візуальна психодіагностика. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2018. 132 с.Штокалюк Д.З. Графологія – засіб пізнання себе та інших людей: монографія / Дмитро Штокалюк. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 107 с
8. Фоменко М. Почерк – шлях до пізнання людини. Практика управління закладом освіти. 2017. № 5. С. 16–21.

Текст лекції

Вступ

Графологічний аналіз почерку, точніше, його основних деталей, про які йшлося в попередньому розділі, дає найширше уявлення про властивості особистості людини. Завдяки отриманим даними ви почнете краще розуміти як оточуючих, так і самих себе. Заняття графологією дадуть вам можливість більш ефективно взаємодіяти з людьми, навчать бачити приховані перш коріння багатьох проблем, а зрозумівши причину явищ, ви зумієте впливати на них вигідним для вас чином.

Для того щоб втілити в життя все, про що йде мова в цій книзі, зовсім не обов'язково ставати професійним графологом. Досить використовувати на

практиці основи графологічної аналізу, які дані в рамках нашої книги. Завдяки їй ви навчитеся «читати» по почерку властивості особистості того чи іншого вашого знайомого, відкриєте невідомі вам перші риси його характеру, його здібності, таланти, ділові якості, особливості мислення, а також недоліки.

Питання 1. Особливості характеру

У житті кожного з нас бувають моменти, коли ми починаємо в чомусь сумніватися або просто відчувати невпевненість. Такий стан нормально, і з нього можна отримати користь, звичайно тільки в тому випадку, якщо воно служить самозахистом або веде до інтелектуального зростання особистості. Однак коли страх і сумніви стають постійними супутниками людини, це здатне привести до сумних наслідків. Наприклад, боягузливий людина не в змозі впоратися зі звичайними життєвими труднощами. У такому випадку під загрозою саме здорове мислення і розвиток особистості, адже, віддаючись страху і сумнівам, людина перестає усвідомлювати поставлені цілі і думати про способи їх досягнення.

Як правило, внутрішні страхи є для нас неусвідомленими, тому з ними так важко справлятися. Однак за допомогою графологічної аналізу можливо виявити всі основні страхи і навіть визначити способи боротьби з ними, якщо це стосується однієї і тієї ж особи. Людина не просто підсвідомо чогось боїться, він щодня намагається перемогти страх. І саме методи його боротьби зі страхом повинен виявити аналіз почерку. Останній сприяє адекватній оцінці таких якостей, як самооцінка, самосвідомість, витіснення однією з рис особистості в область підсвідомого, схильність до ревнощів або чутливість до критики, а також самообман як захисна властивість особистості. В результаті отримані знання допоможуть вам чи вашій випробуваному змінити щось на краще в своєму характері.

Графологія дозволяє дізнатися не тільки про власні переваги чи недоліки. Ця наука може дати можливість глибше вивчити вразливі місця оточуючих людей, які по волі випадку грають у вашому житті не останні ролі.

Проведений аналіз почерку розкриє вам причини тієї чи іншої поведінки близьких і знайомих. Наприклад, проаналізувавши почерк, можна визначити, чи відчувають вони невизначеність або невпевненість, а також виявити позитивні риси їх характерів.

Не варто переживати, якщо ви виявите в своєму почерку негативні риси, описані в нашій книзі. Адже на світі немає жодної людини, що складається тільки з достоїнств. Скажімо, ви дуже чутливі до критики або соромитеся великих компаній. Не варто впадати у відчай, адже ваш почерк відображає лише дійсність. Майбутнє за почерком визначити не можна. І хто знає, можливо, саме графологія допоможе вам знайти розкутість і впевненість у власних силах. До того ж, займаючись графологічним аналізом, ви зрозумієте, що і навколишні вас люди, яких ви, напевно, вважали сильними і впевненими особистостями, теж схильні до сумнівів і в багатьох ситуаціях відчувають замішання.

Якщо невпевненість в собі носить періодичний або взагалі тимчасовий характер, вона не буде яскраво відображена в вашому почерку. Явні ознаки невпевненості проявляються тільки тоді, коли це почуття людина відчуває постійно. І сьогодні вже не секрет, що багато фобій, до яких схильні дорослі, є відгомони неприємних вражень і страхів дитячого віку. Наприклад, такими можуть бути неправильне виховання, негативний вплив оточуючих людей, зайва критика, травми, насильство або жорстоке поводження. Все це залишає в людській душі якісь емоційні «шрами», які і призводять до розвитку невпевненості в собі, хронічних страхів і появи певних негативних властивостей характеру.

Наявність страху чітко відображається в структурі людського почерку. Це помітно при вивченні його закономірності, розміру, загальної організації та інтервалів між словами і буквами. Наприклад, нерегулярний, нерівний, непослідовний або погано організований почерк є свідченням недостатньої внутрішньої сили і самодисципліни. На відміну від нього організований і більш регулярний почерк - це певний індикатор стійких характеристик

особистості і відображення здатності людини успішно справлятися зі своїми проблемами.

Що стосується внутрішніх страхів, то про них говорить стисла манера письма. І навпаки, на користь їх відсутності буде свідчити почерк з широко розставленими буквами. Однак при аналізі обох видів почерку не останню роль відіграють такі характеристики, як загальна організація зразка тексту. Занадто дрібний почерк теж може свідчити про невизначеність в житті, аутизмі, схильності до відлюдництва, яка з'являється в результаті постійних страхів. І навпаки, великий почерк говорить про більшої впевненості в собі й уміння виражати себе. Однак при аналізі подібних зразків потрібно враховувати й інші характеристики почерку, зокрема загальну структуру.

Відображення емоцій знаходить вираз у натиску, нахилі і рівномірності уявної лінії. Наприклад, почерк з нахилом вправо і легкий натиск говорять про те, що його володар звик приймати близько до серця будь-які переживання і має малу стійкість в плані страхів. І навпаки, люди, що володіють прямим почерком з сильним натиском, є більш дисциплінованими в емоційному плані. Крім того, показником контролю над емоціями служить пряма лінія письма: вона немов дає людині відчуття твердого ґрунту під ногами.

Заздрість

Заздрість відноситься до особливих переживань. Вона складається з почуття невпевненості, змішаного зі страхом і злістю. Ревниві і заздрісні люди, як правило, побоюються стати для оточуючих менш значущими в будь-якому відношенні і зляться на тих, кого уявляють собі в ролі суперників.

Даною рисі характеру присвячена маса літератури. Зокрема, багато психологів впевнені, що заздрість є не чим іншим, як часто зустрічається прикладом дисгармонії особистості. Заздрісні люди уявляють себе сильними та вольовими натурами, хоча насправді безвольні і слабкі. Таким чином, заздрість по своїй суті є результат емоційної слабкості і незадоволення особистих амбіцій.

На наявність в характері заздрості в почерку вказує невелика правильна і пропорційна петелька, розгорнута в бік, протилежний напрямку письма. Така петелька зустрічається на початку кожної букви і немов пронизує весь текст до кінця. Петля як би звертається до себе, після чого знову повертає у напрямку до букви (рис. 94). Можливо, це відбувається тому, що все заздрісні і ревниві люди орієнтовані на минуле, що частково захищає їх від справжнього. Таким чином вони намагаються захистити свої почуття і самих себе від розчарувань. Подібно до того як петля в тексті замикає простір навколо букви, ревнивий або заздрісна людина прагне обмежити свободу оточуючих.

Рис. 94. Заздрість

На противагу дрібним петлям великі петлі, утворені на початку слова, говорять про прагнення до відповідальності. Великий розмір петлі свідчить про природному бажанні індивідуума мати в своєму житті безліч занять і позитивних контактів. Такого роду особистості хочуть і можуть самостійно розпоряджатися особистою свободою і життям, проте не наважуються взяти на себе відповідальність за іншу людину. Саме тому коло їх спілкування так широкий, хоча тісні відносини вони, як правило, підтримують тільки з одним-двома особливо близькими друзями. Крім того, власники такого почерку намагаються не втрачати зв'язку з тими, до кого вони відчують сильну прихильність.

Незважаючи на переважну негативну оцінку, дану у визначенні цієї риси характеру, і обумовлену нею складність спілкування з оточуючими, заздрість має і деякі позитивні сторони. Наприклад, в бізнесі або роботі, яка передбачає кар'єрний ріст, заздрість часто проявляється у вигляді прагнення до змагання, таким чином граючи роль стимулу. Вона підвищує активність суперників і змушує їх прагнути до нових досягнень. У почерку дана риса характеру буде відображено не дрібними, а середніх розмірів петлями, що стає свідченням

присутності позитивної енергетики, спрямованої не на руйнацію, а на розвиток.

Проте найчастіше заздрість, так само як ревності, виливається в загострене почуття власника, прямо протилежне почуття внутрішнього безсилля. В даному випадку людина страждає від заниженої самооцінки. Він чекає від оточуючих уваги, жадає першості в чому-небудь, слави, боїться залишитися неоціненим, нелюбимим і покинутим.

У деяких випадках заздрість може вказувати на подвійність почуття. Такий індивідуум здатний ненавидіти і любити одночасно, причому про протилежності розривають його почуттів він навіть не буде підозрювати. Крім того, напади заздрості можуть бути проявами недовіри у відносинах.

Для заздрісного людини нічого не значать ні майбутнє, ні минуле. Він зацікавлений тільки справжнім: тими проблемами, які постають перед ним тут і зараз. Але заздрість сама по собі є емоційним невідповідністю. Остання якість заздрості підсилюють такі риси характеру, як емоційна нестриманість, занадто чуйне сприйняття дійсності, неусвідомлені страхи, обурення і взагалі будь-які сильні емоції.

У тому випадку, коли слово «я» або підпис випробуваного починається з петельки, що ідентифікує заздрість, значить, ця особливість є в характері автора тексту і вона дуже сильно на нього впливає.

Сором'язливість

Сором'язливість в соціальному плані вважають стримуючим фактором, однак вона змушує людину відчувати збентеження і незручність, особливо в тих ситуаціях, коли хто-небудь з оточуючих ставить його в незручне становище. Подібне кожен з нас хоча б один раз в житті переживав. За таких обставин людина, як правило, боїться виглядати смішно. Що стосується людей соромливих, то вони практично завжди відчувають себе ніяково, хоча намагаються не показувати цього оточуючим, думають, що ті так чи інакше постійно звертають на них увагу і помічають кожен недолік, яких, на тверде переконання подібних особистостей, у них величезна кількість.

При цьому недоліки можуть бути як зовнішніми, так і соціальними. Перші зазвичай представлені некрасивою, на думку «господаря», одягом, непривабливою, знову-таки по його ж думку, зовнішністю тощо. Другі - недостатнім утворенням або просто невпевненістю в собі. Людина, постійно відчуває незручність і боязкість, часто може здійснювати великі помилки, тому що не вміє адекватно справлятися зі складною ситуацією. Якщо невпевненість в собі дуже сильна, то індивідуум навіть відчуває провину за одне тільки своє існування.

Такого роду якості, як незручність і сором'язливість, в деяких випадках згубно впливають на можливість досягнення життєвих цілей. Щодня вони змушують «господаря» відчувати невпевненість як в своїх бажаннях, так і в планах на майбутнє. Внаслідок цього людина віддаляється від особистих прагнень і може так і не зважитися здійснити те, чого він хоче найбільше в житті. Однак при всіх своїх негативних властивостях і ролі стримуючого фактора сором'язливість має і позитивне значення. Наприклад, наявність в аналізованому почерку характерних для сором'язливості деталей може дати хороший імпульс автору до того, щоб докласти зусиль і стати людиною більш впевненим у власних силах і менше залежати від думки громадськості. Адже навколишні нас люди насправді аж ніяк не часто висміюють чужі недоліки або думають про те, що знаходиться поруч з ними людина виглядає смішно. Найчастіше ми тільки припускаємо, що можемо наразитися на осміяння.

Що стосується аналізу тексту, то сором'язливість знаходить відображення в написанні букв «т» і «п». Друга частина цих букв буде небагато вище першої. Від ступеня вираженості даної характеристики і частоти її прояви залежить те, наскільки людина сором'язлива і нерішучий. Не останню роль відіграє і натиск (рис. 95).

Рис. 95. Сором'язливість

Дане явище може спостерігатися при написанні як заголовних, так і малих літер. При цьому наявність його в заголовних буквах свідчить про

неявно вираженому ознаці сором'язливості. Так, великі заголовні літери з такими характеристиками є ознакою того, що володар почерку насправді відчуває глибоку незручність, хоча на людях звик носити маску впевненості. Що характерно, такі люди в повсякденному житті проявляють твердість характеру, чітку спрямованість у вчинках і координацію в діях. Можливо, таким чином вони намагаються компенсувати внутрішню невизначеність.

Якщо «т» і «п» сильно стиснуті, то сором'язливість автора тексту наближається до страху самовираження. Такого роду особистості звикли приховувати свої справжні почуття, оскільки вважають, що це може захистити їх від можливих глузувань. Вони звикли страждати на самоті і гостро потребують схвалення близьких і підтримки колег.

Загострена форма букв «т» і «п» теж говорить про сором'язливість, проте тут мається на увазі швидкість сприйняття. Наприклад, автор такого тексту, увійшовши в кімнату, повну людей, відразу ж визначає, хто з присутніх може викликати у нього негативні почуття.

Штрихи з явно вираженою незграбною структурою, також є ознаками незручності і сором'язливості, припускають готовність людини чинити опір даними рис характеру. Однак за зовнішньою агресією і впертістю тут іноді ховається повна невизначеність внутрішнього світу.

У тому випадку, якщо останні штрихи в буквах Т і П будуть «підвернути» або розгорнуті в зворотну сторону, причиною відстороненості даної людини є його постійне відчуття незручності і дискомфорту. Значення цієї характеристики посилюється, якщо почерк дуже дрібний. Така людина взагалі віддає перевагу усамотнення, адже він повністю зосереджений на внутрішньому світі.

Стриманість

Ще однією часто зустрічається формою невпевненості в собі є стриманість. Це властивість особистості виражається в несвідомому придушенні емоцій і навіть думок. Подібна риса характеру є не що інше, як спосіб духовного і розумового відсторонення від оточуючих, що порушують

статус-кво даного індивідуума. Стриманість просто витісняє відчуття передбачуваної загрози з області свідомого. Таким чином, відчуття дискомфорту, яке є рушійною силою даного почуття, повертається знову і знову, через що людина постійно представляє себе незахищеним.

Найчастіше стриманість проявляється у вигляді підвищеного прагнення до самоконтролю, яке можна охарактеризувати як умовно позитивну рису. Це усвідомлений механізм захисту, який набирає чинності тоді, коли людина на деякий час відкладає обдумування складного питання: він вирішує зробити щось пізніше. Такого роду почуття є однією з здорових форм самоконтролю.

У почерку стриманість, як риса характеру, проявляється у вигляді систематичних виправлень, локалізованих в середній зоні листи. Такого роду помарки вказують на те, що автор тексту періодично намагається відвернути свою увагу від якихось почуттів або думок, щоб поміркувати над ними пізніше (рис. 96).

Різновидом стриманості є пригніченість. Ця риса характеру відрізняється тим, що емоційний контроль, властивий стриманості, тут переростає в несвідому звичку. Тобто людина вже не тримає в голові відкладені на потім емоції або подія, а звичка приховувати емоції переходить в область несвідомого.

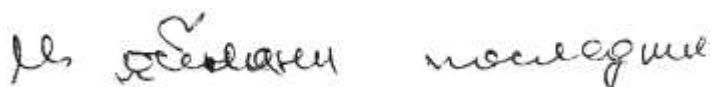

Рис. 96. Стриманість

У почерку пригніченість проявляється у вигляді частих поправок, що формує стислу різновид почерку. Особливо це помітно, якщо пригніченість виражена досить яскраво. Це властивість особистості знижує енергетичний потенціал особистості, який міг би бути спрямований на досягнення цілей. Стислі штрихи умовно виключають будь-яку розрядку, і чим частіше поправки з'являються, тим більший вплив пригніченість надає на характер автора тексту.

Стримані люди, як правило, сором'язливі, егоїстичні і трохи скупі, що підтверджується не якими іншими характеристиками їх почерку. Крім того, в документі не бракує інших ознак, які свідчать про наявність безлічі прихованих страхів. Всі дані якості мають місце тому, що стриманим людям доводиться багато тримати в собі. При цьому придушуються думки і почуття періодично повинні знаходити вихід. Це особливо стосується людей, які звикли сильно стримувати прояви свого характеру.

Зазвичай вивільнення емоцій відбувається несподівано навіть для їхнього власника. Це сильно дивує як оточуючих, так і самої людини. У тому випадку, коли ознаки стриманості, присутні в почерку, супроводжуються помірним або сильним натиском, значить, під маскою стриманості людина приховує досить сильні почуття, що чекають лише слушного моменту, щоб вирватися назовні.

Нерідко ознаки стриманості і навіть пригніченості можна спостерігати в почерку з явним нахилом вправо. Дана особливість говорить про набутий контролі над сильними емоціями. Проте нахил ніяк не впливає на наявність або відсутність стриманості: це властивість характеру може демонструвати почерк з будь-яким нахилом.

Стриманість і пригніченість належать до особливих видів страху, що впливають на весь процес мислення. Про це можна судити по почерку з так званими перекритими кутами. Саме перекриті кути служать знаками стриманості, в іншому випадку дана характеристика почерку говорить про здатність до аналізу. Однак стримані люди і люди, схильні до пригніченості, не вміють розуміти самих себе, тому що звикли пригнічувати будь-яку думку, що веде до спроб самоаналізу. З боку навіть здається, що вони не в змозі оцінювати об'єктивно власні почуття.

Нерідко ознаки стриманості або пригніченості думок і почуттів зустрічаються в почерку тих людей, чиї батьки або були занадто релігійні, або просто відрізнялися крайньою суворістю, тому забороняли своїм дітям не тільки здійснювати будь-які вчинки, а й думати про них. При цьому ті вчинки

і наміри, які вважалися недозволеними або неприйнятними з точки зору сімейної моралі, суворо каралися. Спочатку дитина погано розуміє, що надходить всупереч волі батьків, але, будучи неодноразово покараний, усвідомлює, до чого призводить така поведінка. В результаті стримування як риса характеру отримує свій розвиток. З роками стримувати емоції і вчинки входить в звичку і поступово переростає в пригніченість.

Виходячи з результатів графологічного аналізу можна з точністю сказати, які саме емоції чи думки піддаються придушенню, тому, виявивши подібні ознаки в своєму почерку, потрібно звернутися до фахівця-діагноста. Проте графологія допоможе визначити, в яких саме зонах найбільш часто зустрічаються штрихи, які свідчать про стриманість. Наприклад, сильно стислі верхні петлі говорять про придушення фривольних думок про етичні норми. У цьому випадку автор тексту приймає на віру все, що стосується етики, причому навіть ті факти, які з його боку ніколи не піддавалися сумнівам. Якщо в тексті присутні відновлені малі літери, то тут мається на увазі «репресія» не тільки почуттів, а й думок, що буває пов'язано з труднощами спілкування не тільки з близьким, але і з соціальним оточенням. Якщо в нижній зоні зустрічаються відновлені штрихи, значить, автор тексту не вміє реалізовувати свої фізичні бажання і потреби. Зокрема, це стосується сексуальної сфери.

Товариськість

Спробуйте відповісти на наступні питання, які допоможуть визначити, наскільки ви товариські.

Ви любите людей?

Ви доброзичливі і відкриті або віддаєте перевагу мовчати, приховуючи свої думки?

Як ви вважаєте за краще спілкуватися?

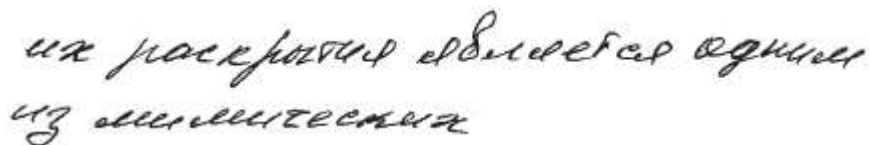
З вами легко порозумітися?

Ви вмієте віддавати або звикли тільки брати?

Вам необхідно схвалення оточуючих або ви просто доволіствуетесь їх суспільством?

На всі наведені вище питання допоможе відповісти на перегляд свого почерку. Адже в ньому відображаються не тільки негативні якості, але і ті риси характеру, які допомагають вам спілкуватися з людьми, впливають на відносини з близькими, а також на те, як ваші друзі і знайомі сприймають вас. Звичайно, повної картини, що відбиває характер взаємин з оточуючими, можна домогтися, тільки детально оцінивши багато характеристик. Крім того, знадобиться порівняння показників.

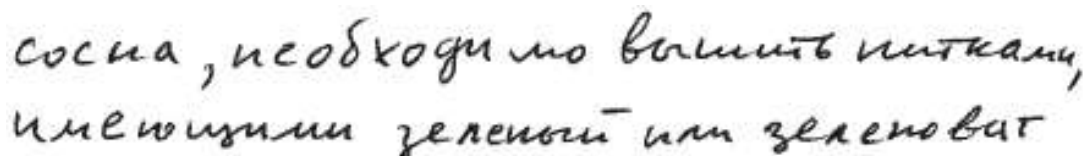
Якщо ви по своїй природі ставитеся до категорії товариських людей, ваш почерк скоріше за все має правий нахил. Дана характеристика є ознакою уваги і чуйності по відношенню до почуттів оточуючих людей. Нахил почерку вправо графологи вважають одним із символів екстраверсії, він же демонструє і здатність співчувати людям (рис. 97). Інші показники - такі, як розміри почерку і характеристика інтервалів між словами і буквами, - говорять про те, наскільки ви товариські і відкриті.

на розкритті відносин одних
із іншими

Рис. 97. Почерк чуйну людину

Якщо нахил почерку спрямований вправо і вгору або злегка вліво, значить, автора даного тексту можна охарактеризувати як людину незалежну і емоційно стриманого. Зазвичай такі люди вважають за краще не висловлювати відкрито свої емоції і мають схильність до інтроверсії (рис. 98). І вона тим більше, якщо дрібніше, густого почерк, особливо якщо він не має сильного натиску. Якщо ж почерк великий, з сильним натиском, розмашистий і орієнтований строго вправо, то таку людину треба віднести до екстравертів.

сосна, необхідно волинь митками,
мешаючи зеленій или зеленуват

Рис. 98. Стриманість емоцій

Однією з найважливіших характеристик відносин людини з оточуючими його людьми є стабільність емоцій. Її ступінь можна визначити по силі натиску

ручки на аркуш паперу. Так, людина, почерк якого відрізняється сильним натиском, схильний проявляти більшу теплоту і сталість в спілкуванні, ніж автор тексту, написаного з легким натиском. При цьому зовсім неважливо, наскільки обидва ці представники схильні до відкритих виразами своїх почуттів (рис. 99).

Рис. 99. Теплота в спілкуванні, сталість почуттів

Справа в тому, що слабкий натиск сам по собі не є ознакою експресивності або чуйності: зазвичай емоції подібних особистостей досить мінливі. Легкі штрихи теж, як правило, відображають деяку нестачу теплоти, проте, приступаючи до оцінки даної характеристики почерку, важливо враховувати такі фактори, як стабільність інтервалів між словами і буквами, округлість букв, довжина заключних штрихів, розміри петель і відсутність або наявність показників агресивності (рис. 100).

Рис. 100. Мінливість настроїв і почуттів

Як уже згадувалося, інтервали між словами та літерами в тексті відображають взаємини індивідуума з оточуючими його людьми. Наприклад, вузький проміжок між буквами (рис. 101) вважається одним з ознак порушень внутрішньої гармонії, тобто розбалансованості особистості. В результаті автор тексту підсвідомо стримує свої почуття і потреби. У деяких випадках такі особистості відчувають пригніченість, що значно ускладнює їх спілкування з оточуючими і вносить дисгармонію в сприйняття власної персони. Даним людям буває важко поділитися з ким-небудь особистими проблемами.

Рис. 101. Внутрішня дисгармонія

Якщо букви в рукописному тексті далеко відстоять один від одного, володар такого почерку більш адекватно оцінює свої здібності і характер. Крім того, він більш вільно висловлює емоції і не прагне приховувати власні потреби. Людина з подібною характеристикою почерку схильний тягнутися до спілкування з собі подібними і завжди готовий розділити з ними все, чим володіє сам (рис. 102).

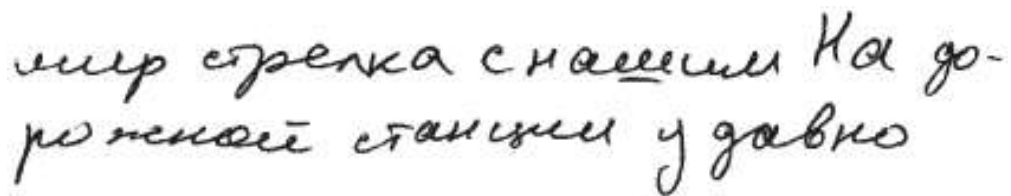

Рис. 102. Гармонія з навколишнім світом і самим собою

Проміжок між окремими словами в тексті символізує дистанцію, яку автор тексту воліє дотримуватися у відносинах з іншими людьми. Таким чином, невеликих розмірів прогалини припускають потребу людини в тісних контактах, а широкі, навпаки, - дотримання певної дистанції (рис. 103). У житті це проявляється, наприклад, в такій ситуації: володар почерку з вузькими інтервалами між словами, якщо треба, не замислюючись протиснеться в битком набитий автобус, а автор тексту з великими пробілами між словами чекатиме інший транспорт, щоб спокійно сісти на вільне сидіння (рис. 104).

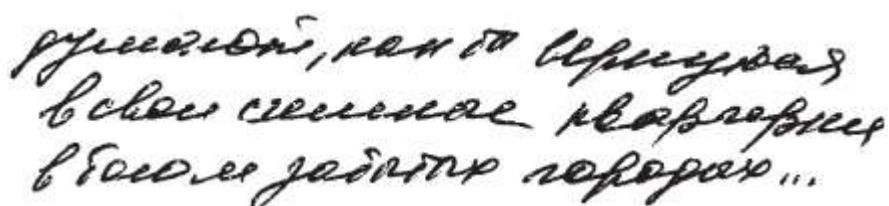

Рис. 103. Необхідність тісних контактів

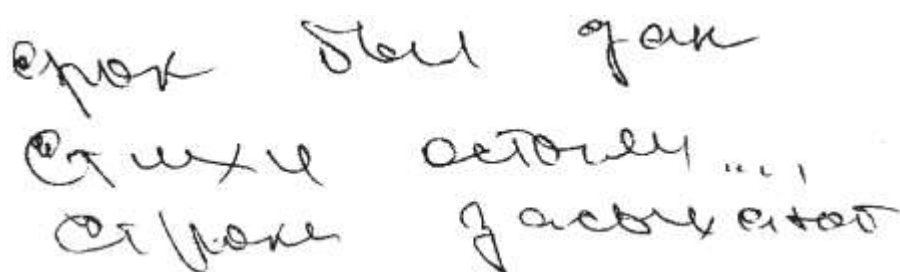

Рис. 104. Потреба дотримуватися дистанції у відносинах з оточуючими

Розміри почерку, особливо малих літер в середній зоні листи, вказує на таку якість, як експресивність. Чим більшими є букви, тим більше комунікабельний автор тексту і тим вище його соціальна спрямованість. Взагалі, люди з великим почерком вважають за краще жити насиченим громадським життям, яка повністю задовольняє їх бажання бути соціально значущими і внутрішні потреби у визнанні (рис. 105). Широта поглядів подібних особистостей дозволяє їм схилити навколишніх на свою сторону і знаходити спільну мову з людьми самих різних психологічних типів.

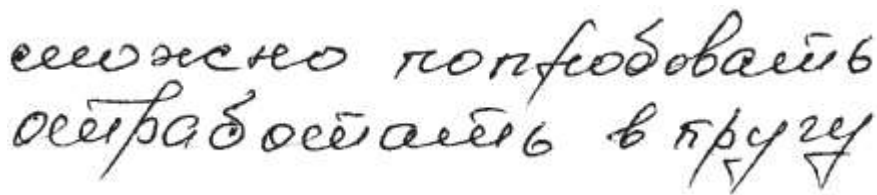

Рис. 105. Комунікабельність та прагнення до визнання

На противагу тим, хто пише крупно, власники дрібного почерку мають зовсім іншу соціальну орієнтацію. Зазвичай вони поведуться скромно і тихо, а їх внутрішні позиви ретельно приховані від сторонніх. Нерідко це відбувається через їх самодостатності, а іноді через внутрішньої боязні піти на контакт. В останньому випадку розміру почерку буде недостатньо для того, щоб правильно охарактеризувати його власника: для отримання вичерпної інформації про автора тексту необхідно врахувати ще ряд факторів, зокрема показники невпевненості (рис. 106).

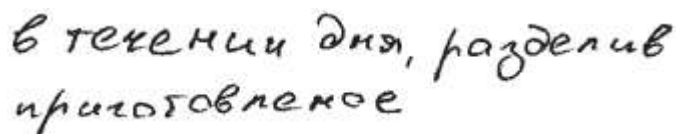

Рис. 106. Замкнутість і скромність

Люди з дрібним почерком не вимагають до своєї персони підвищеної уваги до такої міри, що оточуючі часом перестають їх помічати. Крім того, у них настільки вузькі погляди на життя, що їм доводиться дуже ретельно вибирати собі друзів, заняття або іншого роду інтереси.

Неадекватна реакція на критику

Сприйнятливність до чужої критики є наслідком несхвального ставлення з боку оточуючих. Люди, схильні гостро реагувати на негативну оцінку,

чекають поваги і визнання, на що в їх почерку вказують високі великі і малі "ж", "р" і "ф". Якщо центральні лінії даних букв мають структуру у вигляді петель, значить, в житті автора тексту чималу роль відіграє його багата уява. Саме уява, а не що інше змушує подібних особистостей вважати для себе образою той факт, що оточуючі в чомусь їх недооцінюють або ж не схвалюють їх дії. Такі люди часто дуже бурхливо реагують навіть на нешкідливі зауваження, що не покликані принизити значення їх персони. Тут знову-таки щосили працює уява, яке малює їм картину несправедливого приниження. У почерку це відбивається великими петлями в зазначених буквах, і чим вони більші, тим гостріше людина сприймає образу: слова чи дії, які він так старанно відриває (рис. 107).

Рис. 107. Неадекватна реакція на критику

Взагалі, образитися може будь-яка людина, проте якщо це відбувається занадто часто, то дане явище слід розцінювати як ознаку непевності щодо власної персони взагалі і іміджу зокрема.

Надто чутливі люди частіше і гостріше реагують на образливі слова, сказані оточуючими, вони вміють передчувати критику і пов'язані з нею душевні страждання. Часом вони бачать насмішку або образа навіть там, де їх немає і не може бути. Все це є справжньою причиною почуття незадоволеності і навіть печалі.

Дуже високі літери «ж», «р» і «ф» з петлеподібними структурами свідчать про те, що автор тексту досить пихатий. Про це ж говорять завищені стрижні букв і великі петлі. Подібні люди ще більш беззахисні, ніж ті, які відчують від чужої критики тільки печаль (рис. 108). Внаслідок спотвореного сприйняття власної особистості така людина постійно шукає визнання і схвалення: тільки отримавши їх, він може відчувати себе комфортно. Марнолюбні люди погано уявляють собі, про що можуть або повинні думати оточуючі. Вони також не можуть проаналізувати чужі вчинки, манери, ідеї або

звички. Однак вважають себе багато в чому краще інших і навіть дозволяють собі критикувати близьких або співробітників. Подібні випадки є не що інше, як спроба захистити себе від чужої критики.

Рис. 108. Неадекватна реакція на критику і марнославство

З надмірної сприйнятливості критики, як і з іншими негативними властивостями особистості, миритися ні в якому разі не можна. Дана якість, нарівні з позитивними рисами характеру має служити стимулом для досягнення успіху, давати людині нові сили і можливість уникати зауваження. Надмірна сприйнятливість до чужої критики теж може допомогти зберегти власну гідність, в тому числі щирість і гордість, якщо людина буде проявляти чуйність до чужих емоцій і інтересам.

Чіткість

Петлі в почерку, особливо що знаходяться в нижній зоні листи, кілька точніше визначають підхід людини до свого оточення. Вони, як жодна з характеристик, дають повну інформацію про те, яким чином автор тексту підбирає собі ділових партнерів і друзів. Чим більше петлі, тим сильніше ймовірність того, що власник даного почерку схильний до легкого і швидкого встановлення контактів із собі подібними. Такі люди, як правило, мають велике число друзів і знайомих.

Індивідууми, в почерку яких ясно позначаються довгі або широкі петлі, віддають перевагу спілкуванню в найрізноманітніших соціальних колах. При цьому вони намагаються вести такий спосіб життя, щоб їх існування було насичене численними і яскравими подіями.

У тому випадку, коли петлі буквально роздуті, автор тексту являє собою істота дуже неспокійне і непосидюча. Такі люди зазвичай не затримуються довго ні на одному місці, прагнучи перетворити своє життя в каскад змінюють один одного змін (рис. 109).

Рис. 109. Схильність до пошуку нових вражень

Однак існують почерки, в яких петель немає як таких (рис. 110). Повна відсутність або ж дуже невелике число петель, серед яких основну роль відіграють нижні, навіває припущення, що дана людина здатний дуже добре проводити час на самоті. Володар такого почерку не потребує великої кількості друзів, він малоактивний і вважає за краще незалежність будь-якого з видів тісного спілкування. Наскільки такий вибір є самотійним, підкажуть інші характеристики почерку: при наявності певних ознак можна також припустити, що ця властивість особистості викликано внутрішньої невпевненістю.

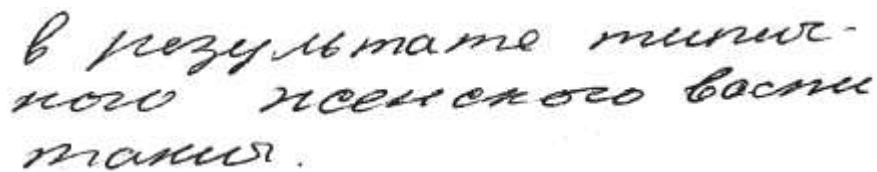
Рис. 110. Прагнення до самотності

Відновлені або дуже вузькі петлі говорять про ретельному виборі друзів і взагалі людей, що входять до близького оточення автора тексту (рис. 111). Такого роду людина схильна спілкуватися тільки з тими, хто чим-небудь схожий на нього самого. Це можуть бути люди однієї з ним професії або захоплені тим же хобі тощо. В деяких випадках людина вважає за краще самотність, в інших - спілкування з малою групою однодумців. І хоча окремі з таких фігур досить товариські, при виборі свого найближчого оточення вони залишаються дуже обережними.

Рис. 111. Ретельний підбір оточення

Якщо власники почерку з вузькими петлями проявляють обережність при виборі людей для близького контакту, то автори текстів, для почерку яких характерна наявність надмірно тонких петель, просто бояться будь-якої

соціальної близькості (рис. 112). Коло знайомих і друзів даних індивідуумів прямо пропорційний розміру петель. Такі люди зазвичай схильні утворювати невеликі групи, відкриті тільки для тих, хто може мати з ними якісь спільні інтереси. Добрими друзями цих людей можуть стати тільки ті, кому вони повністю довіряють. Однак власники почерку з подібними характеристиками зазвичай уникають людей-самітників, хоча лояльні до тих, хто, подібно до них, вважає за краще тісне коло спілкування. Подібні індивідууми іноді можуть здаватися дуже комунікабельними, але таке враження досить поверхово.

В результаті тривалого психічного виступу.

Рис. 112. Страх близькості

Гнів

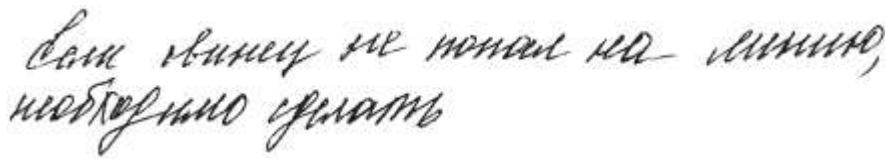
Будь-яка людина хоча б один раз у житті відчувала гнів, обурення або роздратування. Ці почуття, як правило, є результатом прихованих і нереалізованих бажань чи потреб, що в якомусь сенсі може виправдати викликала їх образу. Частина людей вміють успішно вирішувати ситуації, які змушують інших відчувати такі почуття, як лють або гнів.

Лояльні люди просто залагоджують проблеми, що викликали подібні емоціями. Інші не можуть впоратися зі своїми переживаннями, тому не в змозі ні стримати напади запальності, роздратування або невдоволення, ні навіть утриматися від саркастичного зауваження.

Останні живуть зі злістю в душі, тому в їх почерку є відповідні характеристики. І чим більше в людині негативу, тим яскравіше вони проявляються. У тому випадку, коли ознак наявності гніву дуже багато, це почуття настільки велике, що негативно відбивається як на оточуючих людей, так і на самого автора тексту. Якщо гнів часто пригнічується, людина може захворіти будь-яким соматичним недугою. Наприклад, у нього можуть початися головні болі, розлад травлення, гіпертонія та ін. Крім того, якщо така

людина не зможе вчасно впоратися зі своїми емоціями, його відносини з оточуючими будуть обов'язково зіпсовані.

Наявність в характері гніву, а також злоби чи образи з легкістю розпізнається по почерку. Це виражається в чітко виражених кутах, які вказують на агресивний або критичний підхід до життя. Дана структура оголює дуже жорсткий характер, володар якого не звик миритися з бажаннями та ідеями інших людей, тому завжди готовий вступити в конфлікт, відстоюючи власну точку зору. Дані якості особливо яскраво відображені в почерку з гострими, схожими на голки штрихами (рис. 113).

Всім винуватим не можна на ладити,
необов'язково згадати

Рис. 113. Гнів і агресія

Великодушність

Великодушність, а простіше кажучи, щедрість вважається однією з найкращих позитивних рис характеру.

По-справжньому великодушний людина готова віддати найдорожче тому, кому це дійсно потрібно, і не вимагати натомість нічого. Щедрі люди, як правило, вільні від забобонів, зайвої стриманості і таємних страхів. Вони готові ділитися з оточуючими всім тим, що мають, починаючи від матеріальних цінностей і закінчуючи ідеями, особистим часом, почуттями або талантами. Таким чином, щедрість є вірною ознакою того, що цій людині небайдужі потреби і інтереси оточуючих. Тому великодушність настільки сприятливо відбивається на будь-яких відносинах, що виникають між людьми.

У почерку на великодушність і щедрість вказують заключні штрихи, які особливим чином загинаються вгору (рис. 114). Ці малопомітні знаки відображають готовність автора цього тексту йти на контакт з оточуючими його людьми, а також на схильність до філософських роздумів. Такого роду загинаються штрихи образно можна порівняти з розпростертими руками

людини, який немов вабить окружающих, говорячи: «Візьміть у мене все це, і мені не потрібно натомість нічого».

*Практичність - це головна
черта*

Рис. 114. Щедрість і великодушність

Проте деякі щедрі люди хочуть щось отримати в обмін на свою великодушність. Такого роду щедрість буде не зовсім щирою. Якщо власник даного почерку дійсно хоче, щоб виявлена їм щедрість була якоюсь винагороджена, завершальні текст штрихи будуть утворювати півколо, спочатку загинаючись верх, а потім повертаючись назад. Даний ознака вказує на певний наліт егоїстичності.

Дратівливість

Дратівливість з'являється тоді, коли людину виводять з рівноваги повсякденні справи або проблеми. У цьому випадку він постійно відчуває нервові напруження і легко може негативно відреагувати навіть на незначну неприємність. Дана риса характеру передбачає наявність постійної або тривалої незадоволеності, яка проявляється з різною частотою та інтенсивністю. Крім того, при виникненні серйозних проблем дратівлива людина може отримати нервовий зрив. Подібним ставленням до проблем дратівливий людина здатна налаштувати проти себе будь-яке оточення, так як вивільнення його почуттів проявляється в поривах гніву і приносить людям тільки негативні емоції.

У почерку дратівливість відбивається чіткими точками і галочками на буквах «е» і «й» (рис. 115). При цьому про ступінь даної якості можна судити по натиску при листі. Наприклад, якщо натиск дуже сильний, автор такого тексту може бути навіть соціально небезпечний. У тому випадку, коли над названими буквами видно ледь помітні галочки і точки, дратівливість людини проявляється нерегулярно. Подовжені галочки будуть свідчити про більшу дратівливості, ніж короткі.

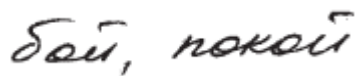

Рис. 115. Дратівливість

Галочки і точки, написані з сильним натиском, як правило, служать показниками вибухонебезпечного темпераменту. І навпаки, написані зі слабким натиском говорять про наявність прихованого внутрішнього незадоволення. Якщо галочки «завиваються» - випробуваному властива невелика дратівливість, яку з легкістю можна перетворити на жарт. Однак при цьому в почерку повинні бути присутні й інші показники, що характеризують автора тексту як людини з почуттям гумору.

Запальність

Запальністю прийнято називати схильність до агресивної реакції, часто супроводжується почуттям ворожості. Висловлюючи таким чином гнів, людина намагається відігнати від себе не тільки проблеми, а й тих людей, які їх створили. Взагалі, запальність відносять до активних форм опору. Це захист, наділена до форми нападу.

Зрозуміло, спалахи гніву можна з успіхом контролювати, і він не буде проявлятися зовні до того часу, поки не настане відповідний момент для виходу його назовні. Наявність у людини гордості, почуття власної гідності, а також звичка придушувати або стримувати емоції через лояльного поведінки і дотримання традицій свідчать про те, що його запальність знаходиться в латентному стані. Однак варто тільки спровокувати таку людину, як він моментально «вибухає».

У почерку запальність можна розпізнати за початковими штрихами (рис. 116). Наявність більш коротких початкових штрихів говорить про скороченому періоді стримування емоцій, і ця людина може дати вихід своєму гніву негайно. Таким чином, короткі штрихи вказують на здатність автора тексту до агресивної реакції.

Рис. 116. Запальність

В інших випадках агресія є прихованою і може навіть ніколи не виходити назовні, однак при цьому людина відразу ж відчуває почуття гніву.

Чим сильніше натиск і чим більш незграбною є форма описаних штрихів, тим більше людина схильна до запальності. Одним з найважливіших показників запальності графологи вважають частоту прояви цих ознак. Крім того, гранично короткі штрихи, написані зі слабким натиском, говорять про дратівливості і невдоволення: така людина може серйозно розсердитися, але його гнів, як правило, швидко проходить.

І навпаки, початкові штрихи, написані з сильним натиском і гранично чіткі по структурі, свідчать про явну агресію і гнів, який може тривати досить довго для того, щоб сильно вплинути не тільки на оточуючих, а й на особисте життя володаря такого почерку.

Нереалізований гнів. Вразливість

Ознаки нереалізованого гніву, а точніше, уразливості в почерку видно на початку кожного слова і букви. Вказують на це властивість особистості штрихи мають строго пряму, немов негнучку форму і беруть початок або безпосередньо на основній лінії, або за нею (рис. 117).

Рис. 117. Вразливість

Дані штрихи вказують на настороженість людини, що викликається будь-яким втручанням в його особисте життя. Володар такого почерку не схильний піддаватися ні чужому впливу, ні тим більше тиску, оскільки дуже боїться бути використаним в чужій грі. Можливо, щось подібне сталося з ним в минулому і викликало сильні душевні переживання, і тепер він старанно уникає проблем, що можуть обмежити його право на самовираження і самореалізацію.

Зазвичай автори таких текстів живуть зі злістю в душі, тому підозріло ставляться до будь-яких ситуацій, здатним викликати у них черговий спалах гніву або роздратування. Їх погляди на життя співвідносяться з прислів'ям «Обпікся на молоці - на воду дую», що передбачає наявність настороженості і

навіть страху бути ображеним або використаним в корисливих цілях. Тому дані індивідууми вважають за краще триматися осторонь від чужих проблем.

Чутливі і сприйнятливі до образ люди уважно стежать за тим, як дотримуються їх права, і часто відкрито висловлюють невдоволення в разі їх порушення. Крім того, вони дуже болісно сприймають ситуацію, коли менш кваліфікований, але більш молодий і приємний у спілкуванні людина домагається кращих результатів в цікавій для їх області.

Штрихи, присутні в почерку образливого людини, характеризують його минуле. Особливо ця властивість належить до тих штрихами, які тягнуться в ліву сторону або беруть початок на деякій відстані від основної лінії. Якщо штрихи занадто довгі і написані з сильним натиском, образливість оселилася в людині дуже давно і чекає зручного моменту, щоб вирватися назовні. Надто образливі люди здатні висловлювати невдоволення в самий невідповідний момент: коли оточуючі очікують цього найменше. У тому випадку, якщо характерні штрихи мають легкий вигин, володар такого почерку до останнього моменту прагне «примирити» внутрішнє почуття невдоволення з навколишньою дійсністю. Таким чином, ступінь вираженості невдоволення залежить від глибини уразливості, що проявляється в почерку характерними штрихами і обумовлюється величиною їх вигину.

Сарказм

Ще однією негативною стороною людського характеру є схильність до сарказму. Зазвичай такі люди налаштовані критично, проте намагаються уникати труднощів, тому тримають оточуючих на відстані, вживаючи в своїй промові різкі або їдкі зауваження.

У деяких випадках сарказм може зовні ніяк не проявлятися і бути присутнім тільки в думках людини. Однак, якщо це властивість характеру прийняло відкриту форму, воно знайде вираження не тільки в їдких зауваженнях, а й жорстоких і навіть грубих образах. Проте, навіть коли сарказм виражається зовні, його наявність передбачає внутрішнє невдоволення, нерідко неусвідомлене. Часто причиною цього буває ревності,

ображене чимось почуття, інші переживання з області негативних або просто невтішні риси характеру.

У почерку про наявність сарказму говорить перекладина букви «т». Ця риса буває настільки яскраво виражена, що її важко не помітити. Особливо ясно дана структура видна, якщо горизонтальна лінія букви розпочато з сильним натиском, а закінчення має загострене. Гострий сарказм відображає горизонтальна лінія, що йде вправо і вниз і немов демонструє непохитність саркастичної натури (рис. 118).

Рис. 118. Сарказм

Дана якість надзвичайно виражено, якщо в почерку присутній сильний натиск, твердість і численні незграбні структури. Однак повну ідентифікацію особи дозволить здійснити тільки аналіз інших показників, що вказують на такі негативні властивості натури, як дратівливість, запальність, образливість і любов до суперечки.

Незважаючи на те що за саркастичними зауваженнями ховаються негативні емоції, дану рису характеру можна уявити і як позитивну. Особливо це вірно у випадках, коли в почерку присутні структури, що характеризують автора тексту як людини з почуттям гумору. Подібна риса характеру здатна сильно пом'якшити шпильки, після чого саркастичний коментар вже не буде звучати так жорстко, хоча точність вираження при цьому збережеться. У поєднанні з хорошим гумором сарказм перетворюється в сатиру. Що стосується ораторського мистецтва, то в цьому плані сарказм виступає в якості одного з блискучих інструментів впливу на публіку. У літературних творах нерідкі саркастичні зауваження, точно так само як ознаки сарказму в почерках видатних письменників.

Неупередженість

Якщо в характері людини виявляється неупередженість, то в його почерку букви з округлою структурою будуть по-справжньому круглими. Це, зокрема, відноситься до таких букв, як «о», «а», «е» та ін. (Рис. 119). Дана

особливість почерку свідчить про те, що автор тексту відкритий для всього нового - поглядів, ідей і т. Д. Він завжди готовий вислухати рада одного, перш ніж прийме остаточне рішення.

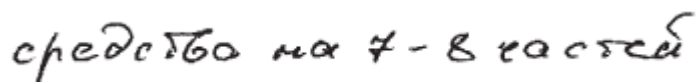

Рис. 119. Неупередженість

Таке широке розуміння світу дозволяє людині поважати точку зору іншої людини. Це також передбачає сприяння при спільних заняттях і турботу про своє оточення. Неупередженість мислення і широта поглядів виражаються тим сильніше, чим м'якше форми почерку, ширше інтервали між буквами і словами і гнучкіше основна уявна лінія. Крім того, для почерку неупередженої людини дуже характерно мала кількість або навіть повна відсутність ознак агресії або ворожості. Однак тісно розташовані округлі літери можуть свідчити і про інші властивості особистості. Наприклад, про вузькість поглядів і обмеженості мислення, пов'язаних з неприйняттям чужої думки і чужих ідей (рис. 120). На жаль, коли людина має обмежені погляди на життя, то цю характеристику змінити не можна. І навіть якщо автора такого тексту можна переконати в чомусь абстрактному, від своїх основних принципів і уявлень він не відмовиться ніколи.

Рис. 120. Вузькість мислення

Проте і такого роду підхід до життя має позитивну інтерпретацію, оскільки обмеженість - це своєрідне дзеркало, що відбиває будь-яку зайву інформацію. В якійсь мірі вузькість поглядів приносить своєму власникові чималу користь, однак якщо дана риса виражена занадто сильно, то ця властивість особистості може стати одним з ознак самозахисту. В цьому випадку вузькість поглядів супроводжується нерозумінням оточуючих, зокрема їх почуттів і думок, і пов'язаним з цим внутрішнім напруженням.

Вузькість мислення, занадто сильно виражена, є одним з характерних ознак обмеження інтелектуальних здібностей. Таким чином, чим більше

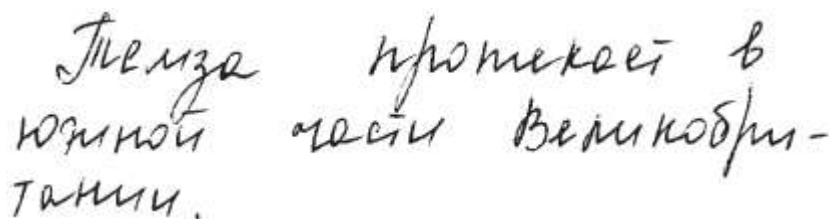
людина консервативна в поглядах, чим жорсткіше і твердіше манера його письма, тим яскравіше проявляються такі характеристики особистості, як черствість, упертість, агресія і конфліктність.

Якщо при аналізі вам зустрівся почерк з подібними рисами, подумайте, як можна змусити його власника мислити більш широко і неупереджено. Для цього можна попросити людину звернути увагу на світ, який знаходиться далеко за межами його власного.

Схильність до суперечок

Схильність до суперечок за характеристиками близька почуттю гніву і обурення. Це свого роду готовність за всяку ціну відстояти власну думку. І навіть незважаючи на те що подібні дебати в більшості випадків представляють для оточуючих інтерес і не несуть в собі явного негативу, насправді в суперечці не виграє ніхто. Любитель посперечатися поступається в рідкісних випадках, так як для нього це рівносильно здачі позицій або втрати власного обличчя.

У почерку дана схильність проявляється особливою структурою букви «р»: початковий штрих підноситься над її заокругленою частиною (рис. 121). І чим чіткіше і жорсткіше виражений цей показник, тим більше нерозсудливим і затягим спорщиком є автор тексту. У тому випадку, коли буква «р» починається штрихом, що означає образу і обурення, сперечальник в процесі дебатів схильний займати оборонну позицію. Цей факт говорить про те, що даний індивідуум підходить до життєвих проблем з позиції одного разу жорстоко обманутого людини. Якщо ж штрих візуально нагадує цифру 8, то дана людина має багату уяву, яке дозволяє йому майстерно відстоювати свої позиції і досконально розбиратися в деталях спору.

Темза протікає в
южній частині Великобри-
танії.

Рис. 121. Схильність до суперечок

Хтось із великих сказав, що виграв суперечку втрачає одного. Тому наявність в почерку характеристик, що вказують на любов посперечатися має змусити автора тексту задуматися над тим, чи дійсно так необхідно захищати свою думку будь-якими доступними способами.

Відвертість

Відвертість ілюструють рівні, округлі і відкриті літери «о» і «а». При цьому поряд з ними не повинно бути сторонніх петель або інших ознак, які свідчать про негативні рисах характеру. Володар такого почерку чесний з самим собою, його мова чітка і ясна, а слова не розходяться ні з думками, ні з почуттями. Чітко виписані окружності свідчать про відсутність таких ознак, як скритність, що є головною характеристикою надійності і відвертості. У тому випадку, якщо структура почерку має струнку організацію, а літери написані розбірливо, чесність і відвертість автора тексту є найбільш вираженою рисою характеру даної людини (рис 122).

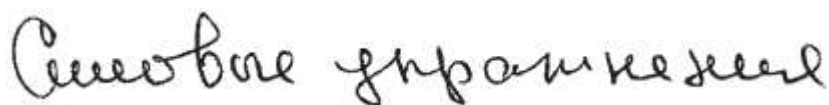

Рис. 122. Відвертість

Нечесність, нещирість

Скритність і нещирість - поняття абсолютно різні. В цьому плані досвідчений графолог може виступати в ролі страхового агента, довідуватися свого клієнта про особисті та ділові якості його майбутнього партнера в ділових питаннях і особистих відносинах. Досить запропонувати йому проаналізувати почерк того чи іншого людини, і ви отримаєте вичерпну інформацію про майбутнього партнера. Зокрема, про те, наскільки той буде чесний з вами і чи варто за великим рахунком йому довіряти.

Однак, перед тим як спробувати визначити показники нечесності, потрібно визначити, наскільки випробуваний з вами нещирий. Для цього вам знадобиться розпізнати його щирість, адже чесна людина, як правило, чітко і ясно мислить, мотивація його вчинків гранично ясна і він досить відкритий в спілкуванні.

Крім того, особистісні характеристики людини щирою чітко збалансовані і гармонійні, оскільки жодна з них не домінує в прямому сенсі цього слова. Чесність, як властивість особистості і риса характеру, передбачає здатність людини дотримуватися певних правил моралі та принципів етики, що, в свою чергу, робить його вчинки свідомими, а їх мотиви стабільними. Такого роду люди щирі, відповідальні, надійні, а також відрізняються зрілим мисленням і гармонійно вписуються в будь-яке суспільство. При цьому їм не потрібно змінювати свої ідеали або поступатися власною індивідуальністю.

Що стосується почерку, то у чесної людини він перш за все має чітку структуру. Така структура стабільна, добре організована і збалансована. Сумніви викликає лише дуже правильний почерк, який часто є незаперечним свідченням бажання приховати правду.

На особливу увагу стоять ті особливості особистості, які прийнято називати сильними, так як вони мають найбільший вплив на характер автора почерку. У тому випадку, коли подібні показники негативні, шансів на щирість практично не залишається.

Ясність і чистота почерку теж має значення (рис. 123). Якщо у вас не виходить прочитати текст, то про чесність і щирість його автора не може бути й мови. Крім усього іншого, корисно перевірити розбірливість підписи випробуваного. Якщо ви без праці можете розшифрувати її, прочитавши прізвище та ініціали особи, значить, досліджуваний фрагмент належить чесному і щирому людині. І навпаки, від автора нерозбірливою підписи вам буде важко домогтися будь-якої відвертості.

Рис. 123. Щирість і чесність

Важливою складовою щирості є товариськість. Наприклад, округла форма букв, що говорить про товарищескості, може багато дати для розуміння того, наскільки автор тексту готовий відкрити вам свої потаємні почуття. Чіткі, не заповнені чорнилом або іншими сторонніми включеннями літери «о»

і «а» є вірними знаками того, що дана людина відкриє вам істину. Зазвичай такого роду особистості свідомо відмовляються від спотворення, підміни або укриття фактів.

На прихильність певним ідеалам і стандартам вказує помірних розмірів, добре збалансована верхня зона листи. На противагу їй безформні, перебільшені в розмірах, перекручення або іншим чином деформовані штрихи - вірні показники негативних характеристик особистості. Однак варто обмовитися: все сказане вище буде достовірним, тільки якщо негативні риси особистості підтверджуються іншими показниками.

За винятком рідкісних випадків, коли графолог не відчуває сумнівів щодо особистісних характеристик автора тексту, нещирість визначити досить складно. Дана характеристика багатоліка і в почерку може виявлятися різними способами. Щоб правильно виявити і проаналізувати цю особливість, точно дізнавшись значення негативних рис, потрібно знати багато параметрів почерку, а також мати достатній досвід графологічної аналізу. Важливо також навчитися розуміти характери людей і мотивацію їх вчинків. Для придбання подібних знань недостатні тільки загальні уявлення про методи, які використовуються в графології. Тут навряд чи допоможуть прості правила, проте дана наука має в своєму розпорядженні деяким набором нескладних методик, за допомогою яких можна зробити досить ясні висновки про ступінь щирості і відвертості досліджуваного об'єкта.

Нечесність, як така, не є особливою характеристикою особистості. Вона являє собою складну комбінацію декількох рис характеру, які розкриваються тільки при певних обставинах. Наприклад, відомий графолог на ім'я Пол де Сант Коломб свого часу писав, що нещирість може проявитися, «коли місце певних моральних і / або інтелектуальних якостей займають такі характеристики, як спрага достатку або влади, любов до ризику і азартних ігор, потурання власним примхам, перемога почуттів над розумом, нестриманість, надмірний матеріалізм або амбітність, мінливість, лицемірство, ворожість, безцільність, егоїзм, лень, нерішучість, марнотратство, нестабільність, слабка

воля, впертість, суперечливість, антисоціальна спрямованість і ін. ». Таким чином, причини нечесності криються в свідомому бажанні людини ввести оточуючих в оману. При цьому він сам може відчувати від цього сильне душевне страждання.

Велика практика іменитих графологов показує, що нещирість по почерку визначити можна не завжди, і є вагомі підстави стверджувати так. Ми наведемо класичний приклад: цей випадок має докладний опис в спеціальній літературі.

Керівники однієї провідної компанії попросили графолога проаналізувати анкети декількох кандидатів на престижну посаду, на яку несподівано відкрилася вакансія. Після того як аналіз анкет був готовий, графолог відіслав результати в фірму і подзвонив адміністратору, щоб дізнатися його думку про своєму звіті. Той повідомив, що згоден з ним у всьому, крім опису почерку автора однієї з анкет. Цього кандидата графолог охарактеризував як чесного і відкритого в спілкуванні людини, однак насправді той дав про себе невірні дані. Графолог вирішив, що автор нещасливої анкети в повсякденному житті був людиною щирою і чесною. Однак ні він, ні адміністратор не могли знати, що змусило претендента підмінити факти. Можливо, при певних обставинах ця людина скоїла помилку, тому йому захотілося подати себе в найкращому світлі і отримати престижну посаду.

Такого роду неетичну поведінку є одним із способів приховування правди. Напевно кожен з нас зустрічав людей, одного разу не заплатили за таксі, регулярно спізнюються з обіду або «запозичують» у підприємства небагато виробничого матеріалу. Більш явну нещирість, а точніше, явну брехню ми часто зустрічаємо в сфері бізнесу, зокрема в системі його управління. Однак як і в бізнесі, так і в особистих справах нечесність може виражатися різними махінаціями, виробленими за допомогою хитрості, помилкових обіцянок, недовіри, фальсифікацій, недотриманні умов угод, а також крадіжок та ін.

Нижче ми наводимо список деяких особливостей почерку, викривають різні прояви нещирості. Однак потрібно пам'ятати, що сама по собі конструкція в почерку не може бути показником нечесності. Щоб охарактеризувати особистість з усіх боків, необхідно проаналізувати інші характеристики почерку, в тому числі і ті, що наведені в нашому списку. Сказати, що автор тексту - нечесна людина, можна тільки при наявності не менше семи характерних ознак нещирості.

1. Нерозбірливий, нечіткий почерк говорить про нездатність або небажання бути відвертим.

2. Прямі лінії букв викривлені настільки, що буквально «сходяться». Даний ознака свідчить про невизначеність інтересів, замішанні в думках або нерішучості.

3. Неприродна правильність почерку - бажання приховати істину або справити враження, удавання.

4. Занадто навантажений або, навпаки, сильно спрощений почерк: автор тексту щось або недоговорює, або прикрашає правду.

5. Яскраво виражена ниткоподібна структура почерку: розумові здібності цієї людини залишають бажати кращого, проте він швидко пристосовується до мінливих обставин, в чому, власне, і полягає його успішність.

6. Несподівані зміни натиску, нахилу, розміру та інших характеристик почерку: даний індивідуум схильний до змін настрою. Він в будь-який момент може змінити свої погляди, в тому числі і на власну персону, тому малонадежен.

7. Написання округлих букв ускладнено аж до наявності подвійних петель: автору даного тексту важко спілкуватися усно, до того ж він схильний до емоційного маніпулювання і навмисному обману.

8. «Акулячі зуби» або гачки всередині відкритих букв округлої конфігурації, особливо в буквах «п» і «т»: цю особистість снідати емоційний голод, тому він хоче отримати від життя все, що є.

9. Структура букв складається з окремих фрагментів, особливо тих, що відкриті знизу. При цьому літери поділяються на два-три окремих сегмента, однак розриву між ними не видно. Даний індивідуум відчуває постійне занепокоєння, йому складно зіставити думки і факти, так як він схильний періодично переривати розумові процеси. Характеристика говорить про подвійність натури.

10. Незрозумілі літери, які не можна прочитати поза контекстом, викривають обманщика, який хоче представити речі не такими, якими вони є.

11. Початкові і кінцеві штрихи мають форму розчерку або явно ускладнені: автор тексту лицемірний, пихатий, скритний і любить прикидатися.

12. Виправлені, відновлені, дописані або переписані букви говорять про бажання людини повернути все назад, щоб щось приховати, підмінити або переробити. Можливо, даний індивідуум намагається замести сліди.

13. Штрихи в нижній зоні спочатку спрямовані вниз, після чого вліво, а потім утворюють гаки: володареві такого почерку властиві брехливість, хитрість або підлість.

14. У тексті видно плями чорнила: безконтрольне хтивість.

15. Почерк в тексті сильно відрізняється від почерку в підписі: подвійне життя. Внутрішній світ і зовнішні прояви характеру сильно відрізняються один від одного.

16. У тексті зустрічаються пропущені букви: дана людина при розмові схильний опускати деякі деталі або формальності.

17. Під аркадами видно завитки: у автора тексту є секрети, він скритний і боїться викриття.

18. У тексті поєднуються такі структури, як арки і кути: даний індивідуум - лицемір, йому притаманне внутрішній неспокій, він не звик бути чуйним по відношенню до оточуючих.

19. Двозначність цифр: якщо це не є результатом поспіху, то даний індивідуум вкрай ненадійний при грошових розрахунках.

20. У зразку присутні кілька стилів почерку: автор даного тексту вкрай ненадійний, тому що його поведінка і емоційні реакції нестабільні.

21. У початкових штрихах проглядаються гачки, а в округлих буквах - подвійні петлі. Якщо при цьому нижня зона листи сильно розвинена, то у людини надзвичайно виражена прага володіння чимось або кимось, і заради цього він готовий стерпіти навіть приниження.

22. Нижні петлі викривлені: людиною володіє почуття невизначеності, а відсутність внутрішнього задоволення може стати причиною будь-яких неадекватних дій. Такі особистості бувають готові навіть на злочин.

23. Наявність чорнильних плям у верхній зоні листи: думки даного індивідуума вельми туманні, як, власне, і його моральні підвалини.

24. Верхні петлі нечіткі, перекручення або викривлені: моральні уявлення автора тексту далекі від ідеалу. Вони або спотворені, або неправильні.

25. Великі букви написані окремо від основного тексту: ця людина не визнає авторитети і має власні уявлення про зло і добро.

Балакучість

Якщо верхні частини букв «о» і «а» утворюють відкриті окружності, у володаря почерку присутній гаряче бажання спілкуватися з собі подібними (рис. 124). У тому випадку, якщо почерк кілька дрібнуватий, тяга до спілкування кілька зменшена. Автор подібного тексту при певних обставинах завжди висловить своє справжнє думку, однак для цього йому потрібно буде попросити.

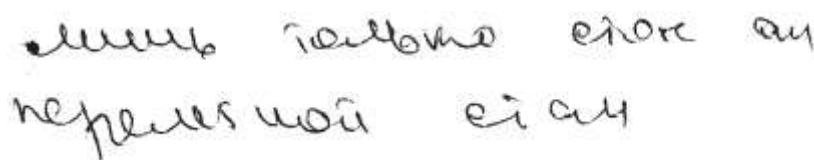
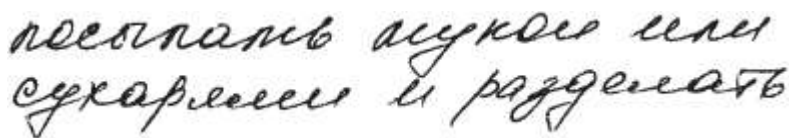

Рис. 124. Балакучість

І навпаки, небалакучість проявляється в почерку закритими колами букв «о» і «а». Це явище виявляє прямо протилежну картину. Володар даного почерку скритний і неговіркий (рис. 125), він не звик показувати оточуючим,

що в нього на думці. Якщо при цьому поруч з округлими частинами букв «о» і «а» присутні гачки, петлі або іншого роду освіти, людина внутрішньо спокійний і вважає за краще проводити час на самоті. Однак це відбувається не від скритності або бажання кого-небудь обдурити. Просто такі люди люблять побути наодинці з собою. Вони вважають за краще займатися своїми безпосередніми обов'язками і дуже чесні в міжособистісних стосунках. Наведені характеристики дійсні для будь-якого почерку, в якому немає інших утворень, що вказують на негативні характеристики даного індивідуума.

песопань аукон или
сукареее и раздечать

Рис. 125. Володар даного почерку вважає за краще проводити час наодинці з самим собою

У тому випадку, якщо петлі букв «о» і «а» утворені справа, володар такого почерку скритний. Причому скритність його пропорційна розмірам петель (рис. 126). Взагалі, скритність визначають як навмисне приховування будь-якої інформації, в основному про самого себе. В останньому випадку це є своєрідним засобом захисту, яке людина стала застосовувати в зв'язку з сильною потребою в самоті. Як правило, подібні люди є хорошими довіреними особами, проте оточуючим іноді хочеться гарненько їх «розворушити», щоб схилити до спілкування.

Раб сити сорисин

Рис. 126. Скритність

Почуття гумору Людина, що володіє почуттям гумору, здатний знайти щось позитивне навіть в самих, здавалося б, неприємних обставин. Будучи в достатній мірі розвиненим, ця риса дозволяє йому побачити гідне сміху в будь-якій безглуздою життєвої ситуації і від душі посміятися. Такого роду особистості дуже оптимістичні, можуть разюче швидко знаходити рішення проблем і, як правило, усвідомлювати свої власні помилки і промахи. Взагалі, почуття гумору даного індивіда здатне в будь-який момент створити

життєрадісну атмосферу, що позитивно відбивається на будь-яких контактах. У почерку про наявність почуття гумору свідчать хвилеподібні зв'язки в буквах «т», «н», «л» і «п», а також «пустотливі» галочки над буквою Й (рис. 127).

Рис. 127. Наявність почуття гумору

Схильність до самообману і брехні Округлі літери, мають петлеподібні структури зліва, графологи зазвичай інтерпретують як схильності до приховування інформації навіть від себе самого (рис. 128). Володарі такого почерку нерідко займаються самообманом, вважаючи за краще вірити в те, що здається їм найбільш привабливим. Вони з готовністю відвертаються від правди, якщо вона здатна заподіяти їм біль. Такого ґатунку люди звикли мислити тільки раціонально і спростовувати все, що їм не до душі. Нерідко вони дивляться на світ, що називається, крізь рожеві окуляри і не люблять самі розбиратися з проблемами, що виникають.

Рис. 128. Самообман

Люди, чий почерк має безліч описаних вище структур, часто бувають схильні переглядати своє ставлення до дійсності. Але в більшості випадків самообман для них стає настільки звичним, що вони навіть не визнають факту приховування правди. Спрацьовує якийсь несвідомий механізм, що відключає чесність і сильно спотворює ставлення людини як до себе, так і до оточуючих. У подібній ситуації найкращим помічником виявляється досвідчений професійний психолог. Тільки він зможе допомогти людині відкрити для себе те, що той довгі роки старанно ховав в глибині душі.

Округлі літери, «тіло» яких з обох сторін утворено петлями, свідчать про схильність особистості до свідомого обману. Зазвичай такі люди не вміють

бути чесними навіть самі з собою, однак водночас не бажають бути відвертими і з оточуючими. У першому випадку петлі будуть переважати з лівого боку букв, у другому - з правого. Наслідком такої поведінки буває недолік щирості в цілому, схильність до маніпулювання оточуючими, а також цілеспрямоване введення в оману. Найчастіше це не обмежується лише словами, а провокує будь-які дії. Такі люди завжди ухильно відповідають на питання, і їх практично неможливо викликати на відверту розмову. Але нерідко самообман, як і обман навмисний, виступає в якості зброї з арсеналу самозахисту. Подібні індивідууми дуже часто змінюють маски.

Взагалі, схильність до будь-якого виду обману психологи відносять до розряду емоційних проблем даної особистості, що є відгомонам глибоко захованого комплексу провини або інших психологічних складнощів. Якщо при аналізі почерку ваших знайомих ви виявили описану рису характеру, знайте, що такій людині терміново потрібна допомога психолога, спрямована на вирішення цього емоційного конфлікту з самим собою. Тільки в тому випадку, якщо людина навчиться правдиво і об'єктивно дивитися як на себе, так і на навколишній світ, він зможе поліпшити відносини з оточуючими і привнести гармонію в свій внутрішній світ.

Таланти, нахили, здібності

Крім рис характеру, почерк кожного з нас може відображати таланти, нахили та інші індивідуальні особливості особистості, якими нас «нагородила» природа. Це такі якості, як креативне мислення, багата уява, музичний або літературний дар, здібності до технічних або гуманітарних наук, схильність до інтелектуальної діяльності та ін.

Графологічний аналіз дає можливість дізнатися про приховані в людині таланти, про існування яких він навіть не підозрює. Таким чином, ваше хобі може несподівано перетворитися в основне, більш цікаве заняття, а таланти - вирости до професійного рівня. Дуже добре, якщо батьки ще в дитинстві помітили ваші нахили та здібності і доклали всіх зусиль для того, щоб це розвинути. Прекрасно і те, що деякі керівники підприємств прагнуть розкрити

і повністю використовувати потенціал своїх робітників і службовців. Однак буває, що ми, так і не дізнавшись про власні можливості, займаємося справами, які приносять не моральне задоволення, а одні тільки турботи і клопоти. Можливо, ми просто не підозрюємо про свої приховані таланти і займаємося тим, що не представляє для нас ніякого інтересу.

Для зручності всі таланти і нахили можна умовно поділити на три великі категорії: технічні можливості, схильність до гуманітарних наук і чисто науковий талант. Однак деякі особливості людської особистості, наприклад такі, як наявність почуття ритму і багатотонавності, мають значення для всіх трьох категорій. Тому, щоб дізнатися, до якої з умовних груп відноситься ваш талант, уважно вивчіть кожну приведену нижче характеристику і відзначте галочкою те, що підходить вам найбільше. Після цього потрібно підрахувати, в одній з трьох груп більше галочок. Не можна забувати про те, що здібності і таланти проявляються в людині разом із загальними рисами і характеристиками особистості.

Літературний талант

Наявність інтересу до літератури або художній дар в почерку виражаються грецьким варіантом написання букви «е». У другому випадку, крім особливого написання цієї літери, яке проявляється як в заголовних, так і малих варіантах, є і додаткові характеристики, які вказують на наявність таланту письменника. Описана риса свідчить про те, що її власник прекрасно володіє словом, причому не тільки в письмовій, а й в усній формі. Крім того, його увагу повністю поглинена гуманітарними науками, а оскільки мислення добре розвинене, в почерку даного індивідуума простежуються і інші характеристики, що дозволяють зробити висновок про наявність літературного таланту. У тому випадку, коли поряд з «грецькою» «е» в почерку зустрічається друкована «з», автор тексту може жваво цікавитися театром, балетом або читанням книг. Що стосується людей, що володіють літературними даруваннями, то вони не тільки воліють інтелектуальні заняття, але і прагнуть до гармонії у відносинах з оточуючими.

Буква «д», дуже схожа на грецьку дельту, також є одним з ознак інтересу до мистецтва взагалі і літератури зокрема (рис. 129). Даний елемент почерку часто зустрічається в рукописних текстах, залишених нам великими письменниками. За структурою ці букви дуже схожі на штрихи, що характеризують автора тексту як особистість, спраглу визнання. Дана якість проявляється в лівосторонньому напрямку описаних штрихів, що можна охарактеризувати як звичку людини приділяти багато уваги власній персоні. Зміна літери Д, характерне для почерків людей, зайнятих в інтелектуальній сфері, також може розцінюватися в якості одного з ознак літературного дару, оскільки володар такого почерку зазвичай хоче домогтися від навколишніх визнання власних ідеалів.

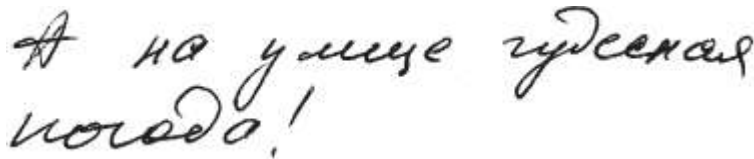

Рис. 129. Інтерес до мистецтва

Схильності до занять літературою можуть проявлятися і в особливому способі написання букв «д», «б» і «в» і деяких інших. Зазвичай власники почерків з подібними характеристиками пишуть названі букви в вигляді вісімок або ще якимось дуже оригінально (рис. 130).

Рис. 130. Здібності до літератури. художній талант

Такого роду форми немов відображають «плавність» мислення і характеру випробуваного: зазвичай власники даного почерку складно мислять, спокійно кажуть, та й по всьому у них виходить робити як би рівно і гладко. Ці люди, як правило, легко можуть перейти в розмові з однієї теми на іншу, швидко знаходять альтернативні вирішення питань і вільно висловлюють свої почуття і думки. Дана властивість характеру особливо цінно для тих, хто назавжди вирішив присвятити своє життя мистецтву. Що стосується почерку, то тут в ідеалі плавність ліній повинна поєднуватися з хорошим почуттям простору та ритмічністю: тільки тоді аналітик може з

повним правом сказати, що дана людина має досить багату уяву, щоб займатися літературною діяльністю. Справа в тому, що дані характеристики почерку властиві людям, які мають ясним логічним мисленням.

Багата уява

Наявність багатой уяви допомагає людям не тільки мріяти, а й створювати різні концепції, теорії і навіть передбачити майбутню долю складних проектів. Дана якість розвивається в результаті відчуттів, які людина отримує за допомогою всіх п'яти органів почуттів. Однак, на відміну від звичайної людини, індивідуум, що володіє багатою уявою, в змозі оцінити досягнення і творчі ідеї інших людей, а також надихнути їх на пошуки і експерименти. Останні можуть бути проведені як за допомогою читання спеціальної літератури, так і досвідченим шляхом. А досвід, в свою чергу, накопичується внаслідок соціальних контактів, подорожей і багатьох інших занять аж до розваг. Добре розвинена уява передбачає також, що людина відрізняється винахідливістю і винахідливістю.

І все ж багата фантазія не завжди приносить людям користь. У поєднанні з негативними характеристиками особистості і будучи спрямованим не в те русло воно може негативно позначитися на характері свого володаря. Наприклад, людина може стати надто емоційним: страждати через надуману ревностів, болісно сприймати будь-які зауваження та ін. Занадто наполегливий любитель спору, якщо він має багату фантазію, також виявляється в не вигідному становищі: він ризикує перетворитися в впертого, з піною у рота відстоює «цінності», які насправді не варті виїденого яйця. Таким чином, уява посилює не тільки позитивні, але і негативні сторони характеру, зокрема сарказм або гнів.

І все-таки уяву необхідно, особливо якщо людина займається творчою діяльністю. За словами Ейнштейна, воно набагато важливіше, ніж саме знання, так як воно дозволяє подивитися на життя інакше і побачити звичні для нас речі в незвичайному світлі, подумки надати їм іншу форму або «домалювати» те, що в даний момент недоступно зору. Саме уява дозволяє письменникові

оживити своїх героїв, художнику - бачити незавершену картину, актору чи актрисі - створити сценічний образ і краще зіграти роль. Уява потрібно в науці і в бізнесі. Так, талановитий керівник може уявити собі перспективи розвитку свого підприємства, а вчений - передбачити можливі результати експерименту.

При аналізі почерку людини, що володіє багатою уявою (рис. 131), можна розрізнити два показника. Один з них являє собою незвичайну структуру в оригінальних з'єднаннях літер, що характеризує людину як особистість з особливою структурою мислення і неординарними поглядами на життя. Це пояснюється тим, що істинно творча особистість старанно уникає норм і форм, яким нас вчили в школі: вона схильна створювати свої власні. Тому думки і вчинки подібних індивідів настільки незвичайні і незвичні для оточуючих.

The image shows a sample of handwriting in a highly stylized, cursive script. The text is written in two lines. The first line reads "По улице ходила добрая Криводина..." and the second line reads "Она, она - хорошая баба...". The letters are connected in a fluid, almost calligraphic manner, with some letters being significantly larger or more decorative than others, illustrating the "rich imagination" mentioned in the text.

Рис. 131. Багата уява

Чим і як володар багатої уяви відрізняється від інших людей, наприклад своїх колег по роботі, однокласників і партнерів по бізнесу, в почерку характеризується формою букв, їх розмірами, а також натиском і напрямком письма. Важливо знати, що почерк, в структурі якого проглядаються незвичайні елементи, може належати не тільки творчої особистості, але і людині з нестійкою психікою. Тому, маючи перед собою зразок тексту, потрібно ретельно проаналізувати загальну структуру почерку і визначити можливе поєднання інших рис особистості, а після вже робити остаточний висновок.

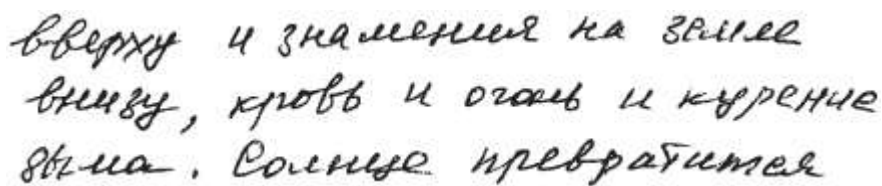
Другим показником наявності багатої фантазії є перебільшені петлі, які знаходяться в нижній зоні листи. Чим більше за розміром нижні петлі, тим більше розвиненою уявою володіє автор зразка тексту. Взагалі, великі розміри петель мають позитивну інтерпретацію, але тільки в тому випадку, якщо весь

почерк збалансований і в ньому відчувається наявність почуття міри. Непропорційно великі петлі зазвичай служать ознаками глибокого переживання будь-яких подій внаслідок неправильної оцінки події в дійсності.

Музичний талант, почуття ритму

Наявність почуття ритму має великий вплив як на творчі здібності людини, так і на його особистість в цілому. Воно, по суті, є показником того, що всі внутрішні механізми і системи працюють стабільно злагоджено, в результаті чого індивідуум знаходить контроль над емоціями і душевну гармонію.

У тексті на наявність почуття ритму вказують штрихи, з явною періодичністю повертаються до основної лінії письма. При цьому написання букв буде плавним у всьому почерку, а руху ліній спрямовані вгору-вниз (рис. 132). Це якість підтверджують однаковий розмір букв і інтервалів, а також постійний нахил і сила натиску.

вверх и знамение на змее
вниз, кровь и огонь и курение
огня. Солнце превратится

Рис. 132. Наявність почуття ритму

Володарі подібного почерку, як правило, думають і роблять вчинки в певній послідовності. Вони рідко дозволяють собі зробити щось зопалу, так як наявність почуття ритму означає згоду і примирення з самим собою. В принципі люди з розвиненим почуттям ритму добре справляються з щоденними проблемами, їх характер відрізняється стабільністю, а вчинки - відповідальністю.

Взагалі, почуття ритму графологи розглядають як континуум, проте в негативному сенсі існують два його крайніх значення: монотонність, автоматизм і неприродна правильність, а також неорганізованість, мінливість і розмашисто. Перше негативне значення можна розглядати як стереотипність мислення в результаті тотального контролю над собою. Це властивість особистості говорить також про нестачу креативу і відсутності здатності до

спонтанних рішень. Зворотний бік медалі говорить про недостатньо чіткому почутті ритму і регулярності, що проявляється внаслідок загальної неорганізованості, неуважності, безконтрольності, нестабільності та непередбачуваності.

Люди з добре розвиненим почуттям ритму зазвичай дуже чуйно сприймають вірші, музику і прекрасно танцюють. Їм добре знайоме відчуття симетрії, балансу і пропорційності, які просто необхідні при заняттях будь-яким мистецтвом і взагалі творчістю. Наприклад, людям, схильним до роботи з технікою або займаються технічною діяльністю, почуття ритму просто необхідно, оскільки для них це теж є дуже важливою характеристикою.

Що стосується музичних здібностей, то про них в почерку кажуть чіткі інтервали між словами і буквами. Дана особливість почерку передбачає не тільки наявність музичного слуху, але і розвиненою інтуїції, званої інакше шостим почуттям. Остання якість властиво не тільки музикантам, а й художникам. Взагалі, ті люди, яких природа нагородила інтуїтивними здібностями, нерідко відчують і розуміють твори живопису, скульптури або музики набагато глибше, ніж ті, в почерку яких подібні характеристики відсутні.

Нерідко почерк музикантів не містить пробілів між літерами, проте такі люди чудово вміють грати на слух, по нотах і добре володіють музичними інструментами. У цьому випадку про володаря почерку говорять як про хорошого виконавця, який, однак, не здатен самостійно створити жодного високохудожнього твору. При аналізі подібного почерку слід враховувати не тільки наявність почуття ритму і музичних здібностей, а й ступінь розвитку уяви, почуття балансу, простору і безліч подібних характеристик.

Здатність до просторового мислення

Люди, добре відчують пропорції, форму і баланс, як правило, пишуть елегантним і красивим почерком. Особливо витонченими у них виходять нижні петлі і великі літери. Володарі просторового мислення часто є

хорошими декораторами (рис. 133). Дана здатність може втілитися і в таких професіях, як модельєр, дизайнер приміщень, флорист, топограф і ін.

Handwritten text in cursive script: "посопнать аужкоі или сукарлелел и разделатъ". The script is highly stylized and somewhat illegible, characteristic of historical or decorative handwriting.

Рис. 133. Наявність просторового мислення

У тому випадку, коли витонченість структур, пропорційність і баланс в почерку доповнені незграбними або квадратними структурами, хороша орієнтація в просторі може виражатися здібностями в технічних спеціальностях або професії архітектора. В останньому випадку це буде талант, проявлений при будівництві будівель, складанні архітектурних проектів або будівництві мостів та інших монументальних споруд.

Простота в натуральному вираженні почуттів, лаконізм

Раціональні, прості і чіткі структури в почерку є головною відмітною ознакою творчої особистості. Написані без прикрас або взагалі друковані заголовні букви свідчать про те, що автор даного тексту у всьому віддає перевагу простоті і ясності. Про таку людину можна з упевненістю сказати, що він збагнув суть речей (рис. 134). Зазвичай власники даного почерку обходять стороною все те, що не має відношення до справи - не надто важливу інформацію, чутки тощо. Вони до всього знаходять найкоротший шлях і строго його дотримуються. Увага подібні люди приділяють тільки практичному і корисного, відкидаючи в сторону всі вигадливе і сумнівне. У тому випадку, якщо в почерку є показники артистичності, то ці можливості і є провідними в характері особистості.

Handwritten word "Вмочь" in a simple, clear script. The letters are distinct and well-separated, indicating a focus on clarity and simplicity.

Рис. 134. Простота і ясність думок і почуттів

Хороший фізичний розвиток Наявність технічних здібностей передбачає і хороший фізичний розвиток. Наприклад, вправність і спритність. Останні є виключно природні здібності, які дозволяють людині робити щось корисне власними руками. У почерку дана особливість відображається плоскою

буквою «ч» і округлими «п» і «т» (рис. 135). Плоска форма верхньої частини згаданих букв свідчить про гаряче бажання людини робити щось практичне і потрібне людям. Як правило, власники такого почерку дуже люблять займатися корисною ручною працею.

Рис. 135. Здатність до роботи руками

Якщо свідчення хорошого фізичного розвитку поєднуються з ознаками почуття ритму, описані вище показники потрібно інтерпретувати як здатності людини до роботи з технікою, комп'ютерами або як талант до гри на якомусь музичному інструменті. В останньому випадку в почерку повинні бути присутні й інші характеристики музичного дару. Вказівки на вміння роботи руками можуть посилюватися в поєднанні з такими якостями, як неабиякі розумові здібності, швидкість логічного мислення, увагу до деталей. Про цій якості особистості говорять і стабільні інтервали між словами і буквами і чітка форма букв. Поєднання фізичної вправності і добре розвиненої уяви дає людині гарне почуття структури і форм, а також виняткову візуальну пам'ять. Особлива увага до деталей сприятливо позначається на здібностях в технічних видах діяльності. Остання властивість характеру зазвичай проявляється в точній постановці розділових знаків і стабільній структурі всіх букв.

Питання 2. Якості ділової людини

Певні поєднання особистісних характеристик позитивно відбиваються на вмінні людини вести ділові переговори. Це багато в чому залежить від роду діяльності, а також посади, займаної даним індивідом. Простіше кажучи, ділові якості особистості безпосередньо залежать від набутого досвіду: людина, що має навички керівника, більшою мірою проявляє закладені в характері здатності до бізнесу, ніж його підлеглий.

При цьому важливо наявність високого інтелекту і впевненості в собі, що не менш важливо навіть для людей-виконавців. Рішучість і готовність використовувати при виконанні роботи всі можливості в почерку

відображаються чіткістю і великим розміром великих літер (рис. 136). Адже що займає таку посаду людина повинна перш за все вміти швидко приймати рішення, а також володіти достатньою проникливістю і прямою. Проникливість в цьому випадку буде відображатися збіглим почерком з голкоподібними структурами, а прямота - відсутністю або мінімальною кількістю зв'язок між буквами. Перераховані якості підсилює інтуїція, про яку говорить наявність інтервалів між буквами. Такого роду особистості завжди сповнені свіжих цікавих ідей, що теж можна дізнатися за зразками наданого ними тексту: при добре розвиненою інтуїції в тексті зустрічаються незвичайної форми букви, пропуски між ними, сильно збільшені петлі. Однак автори даних текстів зазвичай мало уваги приділяють другорядним деталям, тому в їх почерку розміри букв непостійні, а місце розташування точок над літерами і пунктуація взагалі залишають бажати кращого. Крім того, почерк ділової людини не завжди добре організований.

Рис. 136. Ділові якості особистості

Чисто науковий талант

Схильність до занять наукою передбачає перш за все наявність хороших інтелектуальних здібностей. Крім цього, у людини повинні бути добре розвинені організаторські якості і практичне уяву. Що стосується почерку, то люди з подібним складом розуму найчастіше пишуть дуже дрібно. Ця особливість говорить про здатність особистості концентрувати увагу на деталях. Якщо, крім усього, автор тексту приділяє належну увагу знаків пунктуації, описуваний талант виражений більшою мірою. Володарі такого почерку, як правило, є хорошими претендентами на посади, де коло обов'язків пов'язаний з дослідженнями. Ці люди можуть довгий час проводити за розрахунками і працювати над конкретним завданням аж до її повного вирішення. Здатність до занять науковою діяльністю тим вище, чим менше петель в тексті. Особливо це стосується нижніх петель, які, як відомо,

характеризують сферу фізичних інтересів. Дана якість вказує на схильність людини до усамітнення.

Крім здатності довго концентрувати увагу на конкретній проблемі, людині з подібним складом розуму необхідні такі якості, як уміння детально аналізувати предмет вивчення і зацікавленість в отриманих результатах.

Мислення дослідника відбивається в почерку спрямованими вгору трикутними конструкціями або клинами в середній і верхній зонах листи. Такі клини зазвичай мають чітку подовжену форму. Що стосується здатності визначати цінність отриманих фактів, то на неї в почерку вказують клини, спрямовані вгору і розташовані між буквами.

Оскільки вчений у своїй роботі враховує безліч дрібних нюансів, рядки зразка тексту можуть злегка згинатися, а почерк даного індивідуума не повинен бути надто «твердим» (рис. 137). Як позитивна риси інтерпретуються прогалини між окремими буквами: це відображає можливість передбачення варіантів розвитку ситуації. Якщо в почерку присутні характеристики, які вказують на наявність багатогранної уяви, то даний індивідуум може володіти здатністю передбачати майбутнє. У тому випадку, коли вченому належить робота, пов'язана з технікою, йому знадобляться такі якості, як спритність рук, вправність, розвинене почуття ритму. Перераховані характеристики будуть прекрасно доповнювати ті, що властиві індивідуумам, схильним до наукової діяльності.

The image shows a sample of cursive handwriting. The text is written in three lines: "А на улице чудесная", "погода! Очень", and "тепло и солнечно!". The script is fluid and characteristic of a scientific or intellectual personality.

Рис. 137. Науковий талант

Здатність до організаторської діяльності

Людині, що займає, наприклад, посаду директора підприємства, потрібно постійно втілювати в життя свої ідеї. Тому він повинен володіти

організаторськими здібностями для того, щоб вміти розташувати ідеї «в робочому порядку». Тоді його плани будуть втілені в життя, адже всі елементи керівництва повинні складати єдине ціле. Тільки в цьому випадку діяльність керівника посприє підвищенню ефективності робочого процесу. Таким чином, люди, що володіють подібними характеристиками, особистості вміють координувати діяльність підлеглих, проекти, плани і навіть час.

Що стосується почерку, то добре організована особистість в почерку приділяє увагу розмірам нижніх і верхніх петель (рис. 138). Тут добре збалансовані петлі в нижній зоні служать ознаками розвитку ідей і втілення їх на практиці. Організаторські здібності виражені сильніше, якщо в загальній структурі почерку є чіткість, інтервали між буквами і словами стабільні, пунктуація неухильно дотримується, основна лінія письма рівна, а нахил постійний.

Рис. 138. Талант керівника

Схильність до дипломатії

Схильність до дипломатії і природна тактовність також дуже важливі для бізнесу. Дипломатична людина з легкістю може дозволити будь-яку ситуацію, особливо таку, яка стосується людських взаємин. Такого роду особистості, як правило, розуміють мотиви вчинків інших людей. Вони мають силу переконання, особливо коли в їх почерку присутні ознаки рішучості. Взагалі, наявність дипломатичних здібностей передбачає вміння людини затвердити свої позиції, не створюючи конфліктної ситуації.

Дар дипломата в почерку відображається написанням окремих букв - таких, як «м». Або літери поступово зменшуються в розмірах у міру написання слова (рис. 139). Якщо при цьому сам почерк не втрачає своєї розбірливості, значення дипломатичності посилюється. Ознаками наявності даних якостей в характері є швидкість сприйняття, наявність логічного мислення і позитивні соціальні установки.

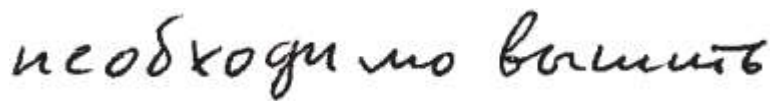

Рис. 139. Схильність до дипломатії

Рішучість

Уміння ухвалювати незаперечні рішення в світі бізнесу цінується дуже високо. Невпевнений в своїх силах людина, опинившись перед вибором, вічно коливається, але так і не здатен вирішити остаточно. При цьому він буде втрачати сили, енергію, а головне, час. Люди влаштовані так, що, якщо хтось приймає тверде рішення і наполягає на його втіленні в життя, інші, як правило, з ним погоджуються. І навпаки, якщо людина ніяк не може зважитися зробити перший крок, що оточують його ігнорують.

У почерку рішучість проявляється в завершальних буквах. У них відчувається твердість характеру (рис. 140), що виражається неослабним натиском і відсутністю розтяжки штрихів. Прикінцеві рухи ручки по паперу залишаються чіткими і жорсткими. Проте, надмірна рішучість часто характеризується як впертість або простий блеф.

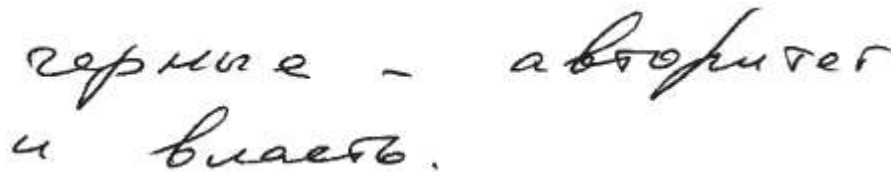

Рис. 140. Рішучість

Після того як остаточне рішення прийнято, виникає необхідність його втілення в життя. Для цього теж потрібна рішучість. Це якість особистості має на увазі здатність багато працювати для того, щоб досягти здійснення своїх ідей, а також не відчувати докорів сумління чи розчарування після першої ж невдачі. Рішуча людина ніколи не відступить від запланованого, навіть якщо спочатку все йде не так, як він припускав. У почерку це властивість особистості відображається у вигляді твердих довгих штрихів, розташованих в нижній зоні листи. Ці штрихи говорять про наявність в характері людини чіткого контролю за ситуацією, відповідальності та неухильного дотримання певних правил. Чим більше сила натиску при написанні даних штрихів і чим

більше їх довжина, тим рішучіше володар даного почерку. Останні показники можуть варіюватися в залежності від стабільності загального натиску, дотримання простору між рядками, пропорційності букв, їх розміру, а також зв'язності структур і ритмічності почерку.

Прояв ініціативи

Що володіють ініціативою люди можуть отримати користь з будь-якої ситуації і взагалі з усього їх навколишнього. Вони відразу ж бачать можливість і при нагоді використовують її собі на благо. При цьому їх не бентежать можливі повороти долі. Зазвичай ініціативна людина завжди знає, як потрібно вчинити і надходить у відповідності зі своїми уявленнями. При сильно вираженою ініціативності в почерку зазвичай присутні ознаки інших, які доповнюють її характеристик.

Готовність до прояву ініціативи і бажання нею скористатися при листі висловлюється в відхиляються штрихах, тобто первинний штрих не збігається з вторинним. Дані конструкції можна побачити в нижній або середній зоні (рис. 141). Крім того, про наявність ініціативності свідчить написання букв «р» і «п», друга частина яких зазвичай видається вперед. При цьому відхиляються штрихи в нижній зоні виражені більш явно, так як для цього індивідуума ця зона листи найбільш активна.

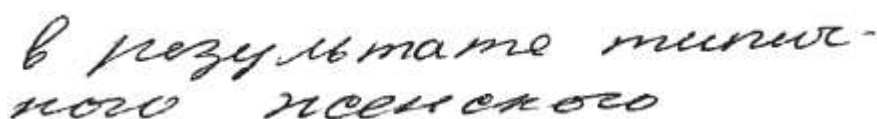

Рис. 141. Наявність ініціативності

Якщо відхиляються штрихи трохи подаються вперед або завиваються, ініціативність виражена слабше. У тому випадку, коли штрихи явно спрямовані вперед, тверді і кілька незграбні, ініціативність можна вважати однією з основних рис характеру. Людині може бути властива агресивність, що в світі бізнесу розглядають як позитивне явище. Однак агресія в особистому житті іноді виглядає образливою по відношенню до членів сім'ї. Щоб зробити більш точний аналіз почерку, рекомендується звернути увагу на інші його характеристики.